

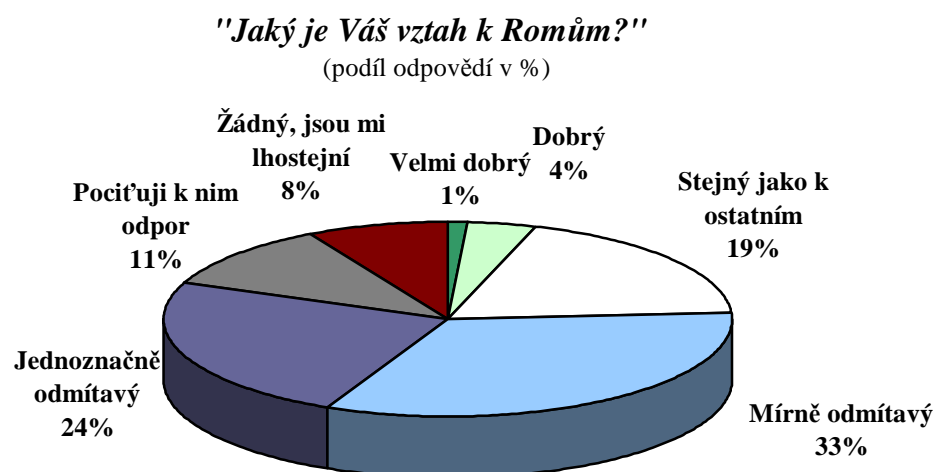
VZTAH ČECHŮ K ROMŮM JE DLOUHODOBĚ PŘEVÁŽNĚ ODMÍTAVÝ LIDÍ, KTERÍ JSOU OCHOTNI RESPEKTOVAT TRADICE A ZVYKY ETNICKÝCH MENŠIN, UBYLO

Postoje české veřejnosti k romským spoluobčanům jsou již několik let stabilní. Výrazná, dvoutřetinová převaha občanů pociťuje k romské menšině odmítavý vztah či dokonce odpor, pětina veřejnosti vnímá Romy stejně jako ostatní spoluobčany a jen zanedbatelný podíl lidí vyjadřuje k Romům dobrý nebo velmi dobrý vztah. Zhruba každý druhý z nás uznává, že každá etnická skupina má mít možnost žít podle vlastních tradic a zvyků. V minulosti však tento názor sdílelo více lidí. V posledních letech dochází i k poklesu podílu občanů, kteří se domnívají, že by se u nás mělo více dbát na práva romské menšiny.

Citované výsledky pocházejí z výzkumu STEM provedeného na reprezentativním souboru obyvatel České republiky starších 18 let, který se uskutečnil ve dnech 2. – 10. dubna 2007. Respondenti byli vybíráni metodou kvótního výběru. Na otázky odpovídal rozsáhlý soubor 1191 občanů ČR.

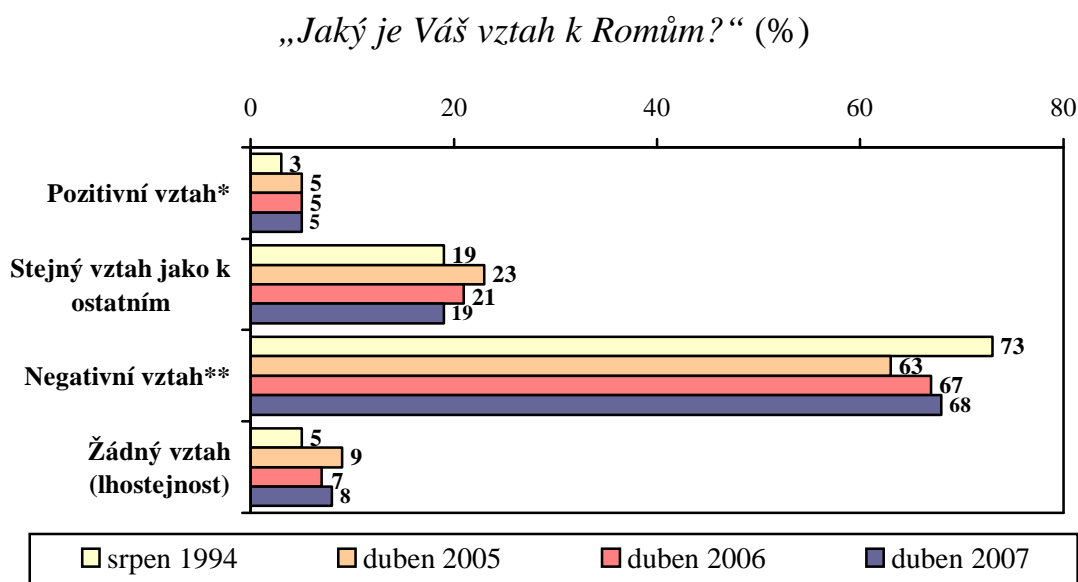
V letošním dubnovém výzkumu společnost STEM opět zjišťovala postoje veřejnosti k národnostním a etnickým menšinám. Oslovení lidé vyjadřovali svůj vztah k romské populaci žijící na našem území a vyslovovali se k otázce, zda by se mělo v naší republice více dbát na práva Romů.

Z výsledků výzkumu vyplývá, že velmi dobrý nebo dobrý vztah k romské menšině má 5 % české veřejnosti. Pětina (19 %) oslovených občanů deklaruje, že k romským spoluobčanům má stejný vztah jako k ostatním, a necelá desetina (8 %) nemá k Romům žádný vztah. Přibližně dvě třetiny české populace (68 %) mají k Romům negativní vztah (mírně odmítavý, jednoznačně odmítavý nebo k nim pociťují odpor).

Pramen: STEM, Trendy 2007/4, 1191 respondentů

Při pohledu na dlouhodobý vývoj deklarovaného vztahu Čechů k romské menšině je patrné, že k velkým změnám v čase nedochází a že vztah Čechů k Romům se příliš nemění. Za pozornost stojí jistý úbytek lidí s negativním vztahem mezi lety 1994 a 2005. V posledních dvou letech naopak velmi mírně ubývá lidí, kteří mají k romským spoluobčanům stejný vztah jako k ostatním, a nepatrně přibývá těch, kteří k Romům deklarují odmítavý postoj.

Pramen: STEM, Trendy 1994 - 2007

* Sloučené varianty odpovědí "Velmi dobrý" a "Dobrý"

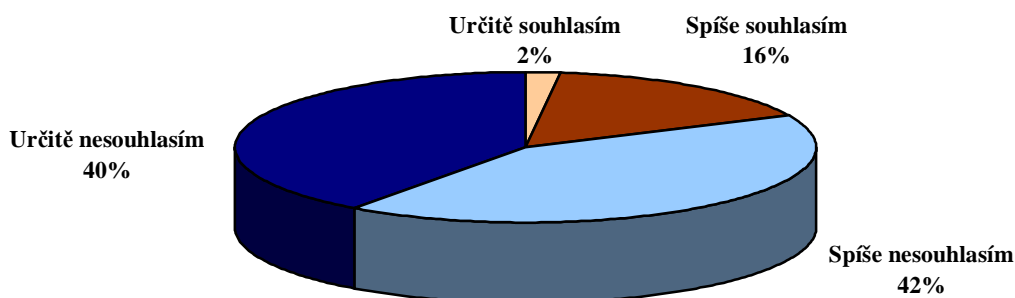
** Sloučené varianty odpovědí "Mírně odmítavý", "Jednoznačně odmítavý" a "Pocit'uji k nim odpor"

Postoj Čechů k romské menšině je univerzální z hlediska naprosté většiny sociodemografických charakteristik. Určité rozdíly se projevují v závislosti na velikosti a místu bydliště. Negativní postoj k romským spoluobčanům vyjadřují častěji obyvatelé měst od 20 do 90 tis. obyvatel. Na vesnicích a v malých obcích do 2 tis. obyvatel jsou lidem romští spoluobčané častěji lhostejní. Lidé žijící v Praze, Jihomoravském kraji nebo v obcích od 2 do 5 tis. obyvatel naproti tomu častěji tvrdí, že mají k Romům stejný vztah jako k ostatním.

Z hlediska vzdělání se určitým způsobem vyděluje skupina vysokoškolsky vzdělaných lidí, kteří častěji než populace jako celek prohlašují, že k romským spoluobčanům pocit'ují stejný vztah jako k ostatním a v menší míře se k nim vyjadřují negativně. Pozitivní hodnocení romské menšiny zaznívá také mírně častěji od respondentů s vyšším vzděláním. Mladí lidé do 29 let a lidé s horším materiálním standardem přiznávají mírně častěji než ostatní sociální skupiny obyvatel, že jejich vztah k romským spoluobčanům je negativní.

S názorem, že by se mělo více dbát na práva romské menšiny, souhlasí necelá pětina (18 %) populace ČR. Mínění o tom, zda by se mělo v naší společnosti více dbát na práva romské menšiny, je tedy výrazně nesouhlasné (82 %).

"V České republice by se mělo více dbát na práva romské menšiny" (%)

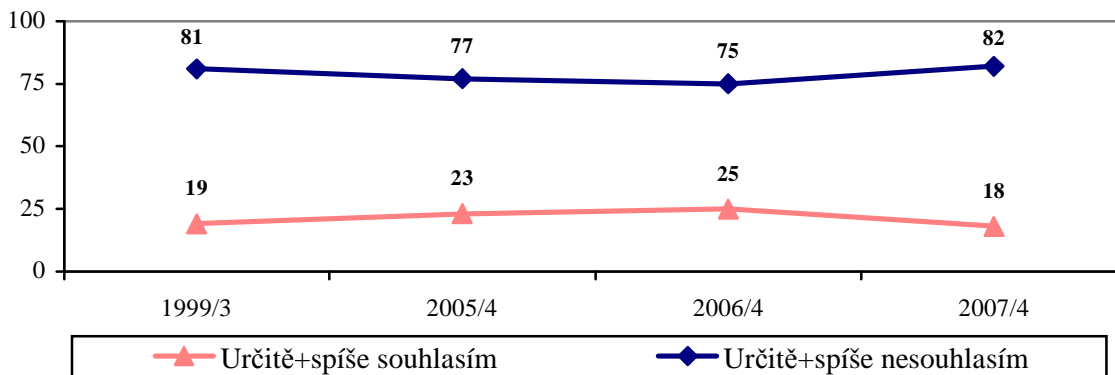

Pramen: STEM, Trendy 2007/4, 1191 respondentů

Deklarované názory jsou opět v naprosté většině případů univerzální. Mírné odlišnosti se ukázaly v závislosti na vzdělání a hmotném zajištění respondentů. S tím, že by se v ČR mělo více přihlížet k právům romské menšiny, mírně častěji souhlasí vysokoškolsky vzdělaní občané (23 %) a lidé s dobrým materiálním standardem (25 %).

Přesvědčení, že by česká společnost měla více dbát na práva romských spoluobčanů, se letos, ve srovnání s minulými dvěma lety, zatelně snížilo a dostalo se na stejnou úroveň jako v roce 1999. V letech 2005-2006 souhlasila s tím, že by se mělo více dbát na práva romských spoluobčanů, čtvrtina obyvatel, letos jejich podíl klesl na 18 %.

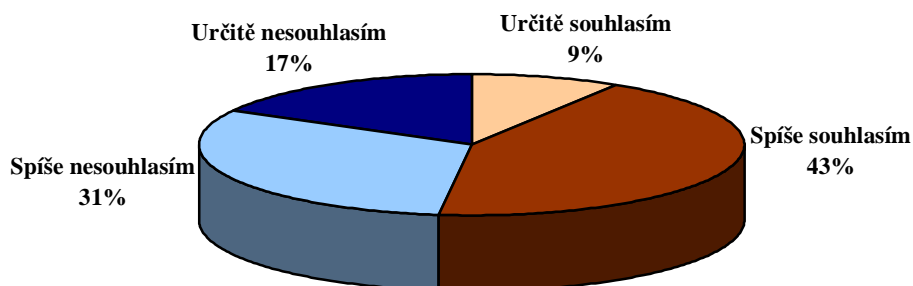
"V České republice by se mělo více dbát na práva romské menšiny"
(Součet odpovědí "Určitě+spíše souhlasím" a "Určitě+spíše nesouhlasím; v %)

Pramen: STEM, Trendy 1999-2007

Přibližně polovina (52 %) lidí se domnívá, že každá etnická skupina nebo menšina by měla mít možnost žít podle vlastních tradic a zvyků.

"Každá etnická skupina nebo menšina by měla mít možnost žít podle vlastních tradic a zvyků" (%)

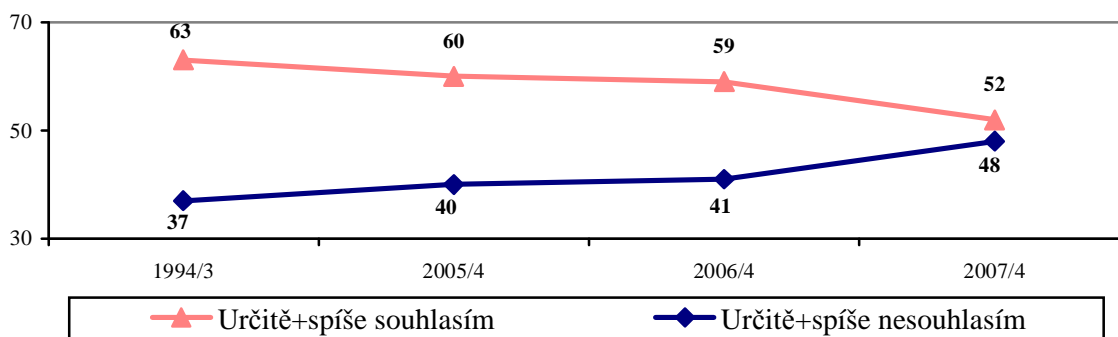

Pramen: STEM, Trendy 2007/4, 1191 respondentů

Podíl lidí respektujících možnost etnických menšin žít podle vlastních tradic a zvyků byl ovšem v minulosti vyšší. Na jaře 1994, kdy byla tato otázka ve výzkumu položena poprvé, se souhlasně vyjádřily téměř dvě třetiny respondentů, v letech 2005 a 2006 se takto vyslovily tři pětiny lidí.

"Každá etnická skupina nebo menšina by měla mít možnost žít podle vlastních tradic a zvyků"

(Součet odpovědí "Určitě+spíše souhlasím" a "Určitě+spíše nesouhlasím; v %)

Pramen: STEM, Trendy 1994 -2007

Mezi jednotlivými sociodemografickými skupinami opět nejsou v těchto názorech významné rozdíly. Mírné odlišnosti se ukázaly v závislosti na věku, hmotném zajištění respondentů a také na jejich vztahu k romským spoluobčanům. Právo na život podle vlastních tradic a zvyků přiznávají častěji etnickým skupinám nebo menšinám mladí lidé do 29 let (61 %) a občané dobře majetkově zajištění (57 %). Stejně tak lidé, kteří deklarují pozitivní vztah k Romům, jsou z velké části (83 %) přesvědčeni o tom, že všechny etnické skupiny mají mít možnost žít podle vlastních tradic a zvyků. V menší míře (65 %) jsou o tom přesvědčeni také lidé, kteří mají k romským občanům stejný vztah jako k ostatním. Lidé, kteří necítí k Romům žádný vztah, a ti, jimž romské etnikum vadí, se v tomto názoru rovnoměrně rozdělují – přibližně polovina z nich (47 %) by etnické menšiny nechala dodržovat jejich zvyky, polovina z nich jejich tradice respektovat nechce.